

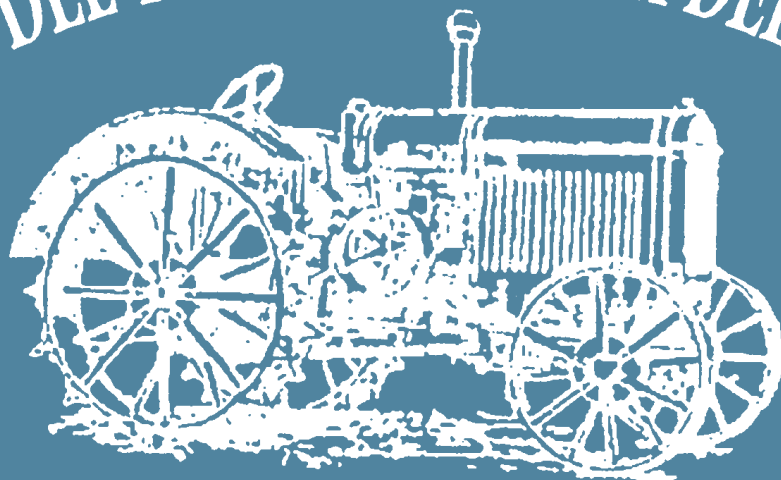
JULIOL 2008

Núm. 15

BUBBA model UT-2. 30CV. Any 1926. Propietat Josep Sagués

AMICS DEL TRACTOR D'ÈPOCA DEL BAGES

TROBADES I DATES D'INTERÈS

- MARÇ: 29 I 30 .- Fira de primavera a Campllong. (Girona).
- ABRIL: 19 i 20.- Fira Sant Crist a Piera
- MAIG: 10 i 11.- Fira de Sant Isidre a Solsona.
10 i 11.- Fira de tractoristes a Vidreres (Girona)
- JUNY: 1.- VI Campionat d'arada.- Vilajuïga (Empordà)
8.- Segar Blat a Palau de Santa Eulàlia (Empordà)
29.- Pujada a l'Aplec de Ferrerons. *
- JULIOL: 13.- Benedicció de tractors a Pedret i Marzà
26 i 27 .- Panningen (Holanda)
- AGOST: 3.- Festa del batre a Palau de Santa Eulàlia (Empordà)
17- Castellbisbal. Trobada de tractors d'època. *
29 agost a 3 setembre.- Great Dorset Steam Fair -Dorset (Anglaterra)
- SETEMBRE 11.- Sortida de tractors a Sant Quirze (Empordà)
2ª Quinzena - Verema al Cellar Espelt (Empordà)
2ª quinzena .- Fira Mercat a Moià. *
- OCTUBRE: 11 i 12 .- Tractomania a Caussade. (França)
- NOVEMBRE: .- Sembra a Palau de Sta. Eulàlia (Empordà)
- DESEMBRE: 6, 7 i 8 .- Fira de la Puríssima a St. Boi de Llobregat*
13 i 14.- Fira de Santa Llúcia a l'Arboç (pendent a confirmar) *

* Trobades a on col.labora o participa l'associació.

NOTA. Si algun soci té coneixement de fires o exposicions de tractors o maquinària vella, tant de Catalunya com de fora, si us plau comuniquen-ho al telèfon 93 873 18 62.

OPINIÓ

En algun altre Butlletí havia explicat la diversitat en les aficions i en concret amb la dels tractors i maquinària agrícola antiga. Aquesta afició ha reunit gent molt dispersa però amb un mateix interès: els tractors. Gent que hi ha arribat a través de l'afició a la mecànica; gent que a través del comerç han passat a ser la seva forma de viure; i altres que valoren la història.

En aquest butlletí hi ha diferents articles que tots porten com a fil comú la història de la mecanització d'una casa de pagès o d'un poble o d'una comarca. Això situa els tractors o màquines en un lloc concret del territori i llavors aquest tractor passa a ser part del paisatge i sentiments d'una família i com a canvi en molts casos, de les mules i els bous.

Tot això ho dic perquè crec que l'afició en general passa primer per comprar el tractor, després arreglar-ho, a continuació es busca la història de la màquina, i en algun dels casos, la història lligada en un territori concret. Però en definitiva, l'afició passa per donar importància en totes aquelles feines que feien aquestes màquines fa molts anys. I molts ens donem compte que s'ha de tornar a moure el tractor per donar sentit a l'afició fent excursions, llaurades, etc.

Espero que de mica en mica aquí ho puguem entendre d'aquesta manera.

Josep Roca
soci núm. 44

Web de l'associació: www.tractorclassic.org

BUTLLETA D'INSCRIPCIÓ - Quota 50 euros

NOM I COGNOMS _____

ADREÇA _____

POBLACIÓ _____ C.P. _____

TELÈFON _____ D.N.I. _____

BANC O CAIXA _____

SIGNATURA

C.C.C.(20 dígit) _____

RESUM 2007

A principis d'any a Castellbisbal ens vàrem trobar per parlar de varis temes i com a punt principal: la nostra pàgina a Internet.

A principis de març a través de la junta dels Tres Tombs de Sant Vicenç de Castellet es va fer una exposició de tractors a la plaça de la vila. Al migdia es va fer una petita calçotada al pavelló de Castellgalí organitzada per l'associació i la família Torné per a tots els socis.

En el mes d'abril, després de bastants contactes amb el sr. Miralda, es va anar a la Fira de Navàs. Amb tots els preparatius que van fer des de l'ajuntament era poder gravar algunes de les feines que es feien amb tractors vells. La persona que va posar el tractor era en Jordi Beringues. Parlant ja de la trobada en si, va ser un diumenge apretat ja que bona part dels tractors exposats eren d'en Joan Farrés de Balsareny i amb varis conductors es van portar rodant cap a la fira. La resta de tractors s'hi van portar el dia abans amb camió i el mateix diumenge va venir en Ballús de Vic. L'ajuntament ens va pagar l'esmorzar i el dinar. Va anar tot molt bé. L'anècdota del dia va ser que jo vaig perdre la cartera. Sempre em passen coses d'aquestes.

A principis de juny i de manera precipitada vàrem anar a la Fira de l'Ou a sant Guim de Freixenet (Lleida). Vàrem portar quatre tractors.

L'últim diumenge de juny es va fer la pujada a Ferrerons. Com cada any va ser bastant concorreguda. I al migdia es va fer una arrossada.

També, durant el mes de juny, es va anar a Saragossa els senyors J. Artigas, J. Bosch, M. Bosch i I. Torné. Ens vàrem reunir amb el sr. Alberto López per parlar de l'organització de FIMA 2008. L'altra cosa va ser l'inici de la posada en marxa de la pàgina web, mitjançant el contacte del sr. Jaume Tobella i la col.laboració important d'en Nasi Torné. Esperem que els socis col.laborin perquè aquest projecte arribi a bon fi.

Ferrerons 2007

Per l'agost es va anar a Castellbisbal com cada any. Bona part del matí del diumenge va ploure però en els moments que parava tothom sortia del seu aixopluc per mirar els tractors de la trobada organitzada per la família Bosch i la col.laboració de l'ajuntament que com cada any aporta el pressupost per poder fer la trobada.

Durant l'estiu també vàrem assistir varis socis com a visitants a les fires de Valverde del Majano(Segòvia) i l'altre a Logronyo. De la primera fira , ressaltar la trobada de varies associacions d'arreu d'Espanya i el tractor 'Pulling' portat des de Girona pel sr. Vázquez i el sr. Argemí.

I la segona fira, la de Daroca, coincidia el mateix cap de setmana. Hi vam anar amb en Nasi Torné convidats per l'amic Carmelo. Vàrem poder parlar amb bastants aficionats i ens va agradar molt la presentació de la fira. Com a nota veure en funcionament una màquina de batre amb un Lanz 38 que era una meravella.

Pel setembre, com cada any, va ser la fira de Moià. Organitzada pel sr. Josep Roca juntament amb altres socis del poble, va ser molt concorreguda i animada.

A primers d'octubre es va anar a Viladelleva. Erem una bona colla. Sortint de can Cots de la Riera ens vàrem parar a Cal Magre a dinar pagant l'Associació. Després de dinar vàrem seguir la ruta fins a l'ermita. Allà es va celebrar una missa que va ser molt bonica.

L'última fira de l'any va ser a sant Boi de Llobregat com cada any. Com a novetat es va canviar de lloc i com sempre és patrocinada per la vídua de Lauro Clariana.

Un altre tema important a ressaltar és el butlletí NEWS que gràcies a la col.laboració del sr Juan Artigas i FIMA ja ha sortit publicat el núm. 4 i que és el portaveu de FAMA E. Algun soci ja ha enviat algun escrit però aniria bé que hi hagi més col.laboracions.

Des d'aquí m'agradaria felicitar els que han col.laborat en totes les trobades, ja sigui fent els contactes amb els ajuntaments, organitzant els transports amb els camions i els que ajuden a carregar i descarregar.

Molt agràits a tots !!

Albert Torras
soci núm.1

ELS TREBALLS AGRÍCOLES ABANS I ARA

Hem demanen que escrigui un article sobre els tractors i màquines agrícoles i ho faré amb molt de gust encara que no sé si serà interessant.

Quan ara ens parlen de la seguretat e higiene en el treball penso en com es treballava en la nostra joventut. Engegar un Lanz de bon matí a l'hivern, feia necessari desplaçar-se al camp a peu fins una hora abans, a les sis del matí, fer un foc, escalfar el morro, engegar poc després de posar cent litres de gasoil(dos bidons de 50 litres), les arrelles, etc. Tot portat al camp sense gaires medis, a vegades amb bona sort amb carro o a bast d'una burra.

En pocs casos el volant d'engegar s'enganxava i teníem que escapar perquè es trencava l'eix que encaixa a dins el cigüenyal i el volant sortia realment volant.

Després es treballava tot el dia amb un soroll tan gran que quedaves eixordat ja que el motor per treure els seixanta cavalls tant necessaris tenia que treballar al màxim de gas i a set-centes voltes per minut. Quan jo he anat al metge per mirar l'oïda m'ha demanat si a vegades he estat en ambients de molt soroll, jo penso que si el soroll m'hagués afectat tant com diuen ara, quan parlen tant dels decibels, jo ja no hi sentiria avui.

Quan ens fèiem una ferida, que era molt sovint, ens hi posàvem una mica de gasoil. Ara diuen i no ho poso en dubte, que és cancerigen.

L'arada s'enganxava als caps amb el cable, sense parar el tractor, per lo que qui feia aquest treball tenia que ser molt llest i apartar-se de seguida perquè el cable trempava i tot seguit venia l'arada i més d'un li havia passat la roda sobre els peus.

Les palanques dels embragatges laterals de les erugues anaven tant fortes(aixafar deu molles de 4 mm.) que en sortien 'binoves' sota l'aixella.

Quan arrencàvem arbres tot un dia, tirant amb el cable i cadenes, per exemple, olive-res, ametllers o pins, arribàvem al vespre amb la cama esquerra amb un mal a la ingle

1920. Segador segant amb volant

insuportable degut a aixafar contínuament les motlles de l'embragatge general.

Quan canviàvem les arrelles, que hi havia dies eren quatre vegades i més, amb els cops de mall per treure-les s'escapaven espurnes com metralla que es clavaven per tot el cos. Ara penso com podíem tenir tanta sort de que no ens anessin als ulls. A mi , concretament, una vegada me'n va anar un trosset a l'ull i com que no anava al metge a treure'l en va venir just per no perdre l'ull. Una vegada em va rebentar una artèria del coll i estaven tots preocupats pel raig de sang que sortia. Jo m'hi vaig posar el dit i en dos minuts es va estroncar i a treballar.

Quan ara es parla de **SEGURETAT**, que jo ho trobo molt bé, penso a on eren els taps per les orelles? On eren les ulleres per protegir els ulls? On eren els guants? On eren els sistemes per portar els bidons de seixanta quilos i pujar-los al dipòsit del tractor? On era el transport per les arrelles , les cadenes que teníem de portar i remenar en el camp?,... L'esforç que teníem de suportar era en tots els aspectes tan gran que els obrers d'ara quedarien inútils o baldats per sempre.

L'home ha descobert molt sistemes: direcció assistida, aire condicionat, comandaments hidràulics i elèctrics. Però hem de reconèixer que els éssers humans hem perdut molta força i les actuals generacions es planyen molt en el treball. En la nostra joventut, els sacs de potassa que remenàvem i de super-fosfat que estibàvem eren de 100 quilos i els portàvem a l'esquena tot el dia; i ara s'obliga que els sacs com a màxim pesin 25 quilos per portar-los un obrer.

Si fos veritat que aixecar i remenar tots aquells pesos se'ns hagués ressentit l'esquena tots estaríem baldats.

I ara, a l'era dels ordinadors, moltes persones hi treballen tot el dia, si fos veritat que no fen esforços es mantingués la salut tindríem de viure sense cap problema ni a la columna ni als ossos però no hi veig millora. Ara si es viu millor i més però també es cuida més la salut sobretot amb el diagnòstic avançat i prenent medicaments. Les generacions actuals haurien d'estar molt més forts i també viure més anys que ja és veritat però cuidant-se molt més que abans.

Jaume Tobella
soci núm. 37

MAGNETISME

MAGNETISME (1ª Part)

(Article ja publicat en el butlletí anterior però degut a una transcripció incorrecte el tornem a editar)

En la pràctica tots els imans utilitzats són d'acer, al que es comunica el magnetisme per mitjà de corrents elèctriques amb el que s'aconsegueix disposar d'imans potents. Un iman d'acer conserva el seu magnetisme durant molt de temps, si no és que rebí un cop molt fort o bé estigui exposat a altes temperatures. També perd el magnetisme a l'entrar en contacte amb la gasolina o petroli. També l'aigua perjudica el seu funcionament.

La força d'atracció dels imans resideix en els extrems. En els imans de ferradura existeix una corrent magnètica que va del pol N al S la corrent que va per fora des del pol N al pol S. Torna una altra vegada des del pol S al N per dins de l'iman ja que el circuit per on circula és tancat, la corrent del pol N al S passa per l'aire i això s'anomena 'camp magnètic'.

Si tenim un iman de ferradura i agafem un braç conductor de fil de coure i el fem girar trenquem la corrent entre els pols que passa al conductor de coure, el qual si el connectem a un amperímetre ens marcarà la corrent que a més velocitat tindrem una més gran corrent total.

Es la base de les màquines productores d'electricitat, dinamos (generadors de corrents continues) i alternadors (generadors de corrents alternes).

El contrari és a través d'una corrent elèctrica podem fer un iman. Agafem una barra de ferro dolç i l'enrotllem amb un cable conductor i els extrems del cable els mateixos a un generador d'electricitat (per exemple una bateria) quan donem la corrent passa per tots els espirals anomenades bobines, llavors la barra de ferro es converteix en un iman que per ser produït per electricitat s'anomena electroiman.

La força produïda pels electroimans és molt superior a la que es pot obtenir amb un iman permanent del mateix tamany.

La corrent magnètica de l'electroiman, sigui recta o en forma de ferradura, el mateix que el dels imans és tancat, és a dir, que la corrent va del pol N al S i llavors torna del S al N per dins el nucli.

Per a accionar interruptors elèctrics a distància s'utilitza un electroiman que en aquesta aplicació s'anomena relé.

Magnetisme (2ª part)

Encès per magneto

Magneto és un generador d'electricitat. Amb l'encès per magneto, es fabrica la corrent de baixa tensió al girar la bobina primària entre els pals d'un fort iman permanent amb el que neix en ella una corrent de baixa tensió que per mitjà d'un ruptor, que talla i dona lloc a que en el secundari neixi la corrent d'alt voltatge que

per mitjà del distribuïdor, s'envia a les bugies.

La bobina primària és de fil gruixut, a on un dels seus extrems s'uneix a massa i l'altre segueix per l'eix de gir del magneto al pern central del ruptor que és giratori, i que consta de la peça central que s'anomena 'yunque', a on hi ha un contacte regulable amb cargol i femelles, i el martell.

En el cap del martell hi ha l'altre contacte del ruptor que no és regulable. Els contactes del yunque i el martell s'anomenen platinos per es posen de platí que és molt bon conductor de la corrent, però per el seu elevat preu es col·loquen de turangstemo com els del ruptor del delco.

Normalment el martell està aplicat sobre el yunque perquè l'obliga una molla que per l'altre extrem està fixa al plat del ruptor.

Tot el ruptor gira i al fer-ho la cala del martell ensopega en les leves del collar fixa i llavors el martell bascula sobre el seu eix i es separen els contactes.

El circuit primari és: un extrem de la bobina primària està enganxat a massa, l'altre extrem s'uneix al pern central del ruptor, la corrent que neix al girar la bobina passa pels contactes platinats del yunque i martell i per la molla tanca circuit a massa.

Per absorbir les xispes dels contactes es deriva com en el delco un condensador.

Circuit secundari

Un extrem de la bobina secundària s'uneix a massa, en l'altre extrem s'uneix al col·lector també giratori a on la corrent es recollida per l'escombreta, segueix pel porta escombreta i dit del distribuïdor que al girar recolza la seva escombreta sobre els contactes i d'aquests porten els cables a les bugies tancant-se per massa el circuit.

Al tallar el ruptor la corrent primària neix en el secundari de la bobina la corrent d'alta tensió que és enviada pel distribuïdor a les bugies.

Josep Pascual
soci núm 46

Restauració de Tractors Antics

RECANVIS ORIGINALS DE:

LANZ

URSUS

FORDSON

Partida Colomer - Casa Sagués
Tel. 93 873 85 22 - 08240 MANRESA

SORTIDA A SANT PERE DE FERRERONS

El dia 24 de juny vaig agafar el Ferguson 30 i, davant del taller de la Opel de Moià, ens vàrem trobar una quinzena de socis amb els tractors, tots antics. I després de fer petar la xerrada vàrem emprendre camí tot "xino xano" direcció a l'ermita de Sant Pere de Ferrerons, on es fa l'aplec l'últim diumenge de juny.

El trajecte dura una hora i mitja aproximadament, depenent de les embussades de gasoil i d'alguna que altra escalfada, que entretenen l'estona i fa més viva la il·lusió de portar els tractors vells a passejar. El camí és molt bonic, perquè puja pel mig del bosc i la muntanya. Un cop a dalt, els tractors aparcats en paral·lel, fan molt goig de veure'ls. Llavors ja és la hora de la missa, i en sortint un tall de coca fa entretenir l'estona mentre es fan unes quantes rifes, i s'agafa gana per a dinar, que un càtering prepara per a tothom. Mentre que un o altra explica algun acudit, l'arròs ja és apunt. Sota l'ombra dels arbres, tothom aprofita per menjar, el qual s'allarga fent sobre taula tot descansant, xerrant i comentant les jugades. Cap a mitja tarda tornem a engegar i anem costa avall, ara fent un camí més planer i en més bon estat. En menys estona s'arriba al poble, tothom es despedeix, que ja és tard, hem passat un dia distret amb els companys.

Jaume Clusella
soci núm. 91

Ferrarons 2007

TROBADA A NAVÀS

El dia 22 d'abril del 2007 va ser la 75ena FIRA DE PRIMAVERA de Navàs. Era la primera vegada que l'Associació hi vàrem portar tractors.

Va ser una sortida molt bonica ja que va ser diferent de les altres: els tractors hi van arribar a peu. Vam sortir de Balsareny de la casa d'en Joan Farrés i vam fer el camí del que abans era la via del tren. Durant el trajecte vàrem poder gaudir de la passejada passant per dins el bosc fins arribar a Navàs.

El diumenge abans de la fira, uns reporters de Navàs, varen anar a navarcles, a casa d'en Jordi Beringues a filmar una llaurada amb un Lanz 35. I aquesta filmació va ser passada per la fira per fer propaganda de la fira que es feria el diumenge següent.

En aquesta fira, qui va portar més tractors va ser en Joan Farrés de Balsareny que n'hi va portar sis. De Moià va venir un Fahr d'en Josep Roca i un Ferguson d'en Jaume Clusella. El sr. Ballús de Vic va portar Lanz 38 amb el seu camió grua i li vàrem agrair que vingüés de tant lluny. L'Albert Torras va portar un tractor amb rodes de ferro que va causar molta admiració. En Jordi Beringues va dur el Lanz 35 i un David.

Doncs , com d'altres fires, va ser molt atractiu. Es va fer l'engegada, després la cercavila pels carrers del poble a on vam tenir molta expectació de públic. Vàrem anar a dinar i entre tots vàrem fer una bona xerinola.

Es curiós que quasi en totes les fires sempre fem el mateix però tothom quan ens tornem a trobar, tornem a disfrutar d'aquestes joies d'eines que treballaven fa anys els nostres abans passats.

Doncs per molts anys podem fer aquestes sortides.

Jordi Beringues
soci núm. 7

Navàs, abril 2007

TRACTORS 4X4

Per què tots els tractors són de doble tracció? A mi m'ha costat acceptar la tracció davantera, però als hi fan pràcticament tots. Intentaré explicar les meves pobres raons en contra.

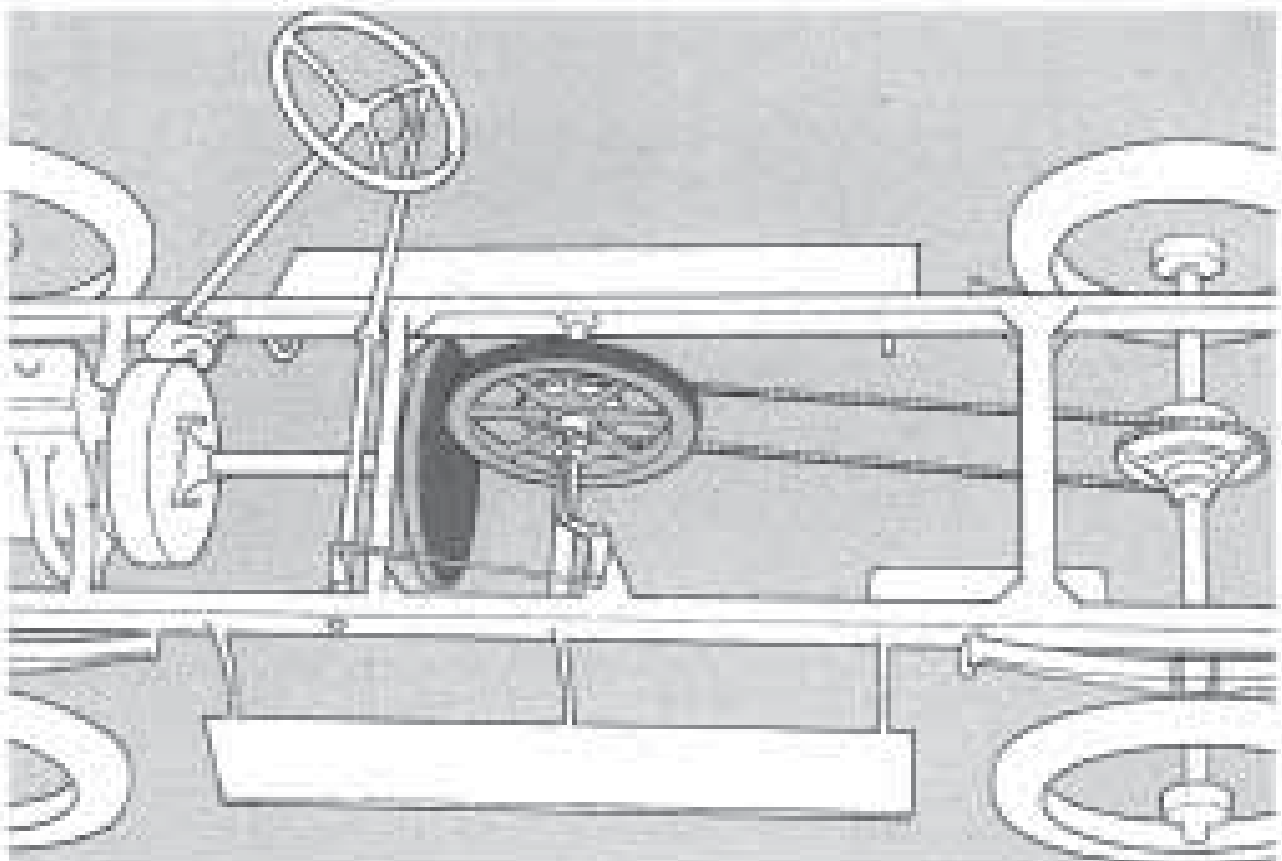
Les preferències mecàniques i tècniques adients :pinyons tallats amb làser, juntes de cruse-tes homocinètiques, etc... Però el verdader secret perquè no es trenqui res és la connexió hidràulica que 'llisca' (ja que és oli).

Fa gairebé cinquanta anys en els MAN (que macus que eren i avançats als temps!) recoma-naven posar-la només en condicions adverses. Ah! I no giressis la direcció; i el bloqueig ni se t'ocurris! Doncs podies fer un cabàs de pinyons sense esclafar-ne cap pinya.

Els cotxes HISPANO-SUIZA quan pujaven els Brucs en qualsevol revolt podien fer-te una mala passada. Algú o altre en té un mal record. N'hi ha un que en deien 'Peta paliers'. Els Almicar només tenien una roda matriu.

Cap peça volta perquè si. L'or negre cada dia es posa més negre comprar-lo. I pregunto jo algun enginyer: 'Es movia més terra per litre que amb qualsevulla peterrita tipus MF 35, el motor Deutz o el Lanz 38?

Aquí a Moià, un gran ferrer 'Quirze', construïa les arades més lleugeres per igualtat de resistència. 'El defecte dels tallants -deia ell- era el seguro salvacorones'. Es podia llaurar amb una marxa més llarga que amb 'les rejas' de les arades castellanés amb igual consum de gasoil.

Esquema de funcionament de la transmissió central de disc integrat montada en el cotxe dels anys 1810. El sistema romanès-castellà també tingué aplicacions també en França i en Alemanya. Se traktava de un canvi de infínitas relaciones de velocidad que actuaba también como embrague y marcha atrás. El motor movía un gran volante sobre el que se apoyaba una rueda a 90°, revestida con material de fricción. Desplazando esta rueda a lo largo del radio del volante por medio de la palanca que puede verse en el dibujo, se obtenían infínitas relaciones de velocidad (la posición del dibujo corresponde a la marcha atrás). Al girar un poco el volante, el dispositivo realizaba las funciones de embrague.

Parlant de consum. A Manresa, en una carrera que es feia de ciclomotors de 49cc, portaven penjada al coll una bossa de gasolina i connectada al carburador. Quedava 'campeon' qui més voltes feia amb el mateix consum de gasolina. Va guanyar una Honda 4t, no sé perquè!

El meu fill em diu 'mecànic frustrat'. I té raó. Ho sóc d'afició i com a bon català, disfruto no gastant.

Ningú no ha sigut capaç de fer fiable una transmissió de corretja trapezoïdal o que carai, plana com la màquina de batre per estalviar energia. O un simple canvi de marxes com el dibuix que adjunto*. Molta perfecció perquè no falli res 10.000 hores i que falli a la 10.001 hores. Ah! I quedant com el xarlot amb el volant als dits i apa, a tornar a començar!.

De cada 100kw de sortida de motor no arriben ni la meitat a la tracció de les rodes. Passa com tot, s'ho queden els intermediaris!

Si el futur és el biodièsel val més que agafem el cavall, i quan pixi, posem els orins dins d'una galleda i amb l'embut cap a dins del dipòsit a veure si el tractor arranca!

O busquem una veritable alternativa a l'or negre o quan escassegi -tan de bo no passi- continuo dient que res de res 4x4. Simplicitat, a la peça única, simple i lleugera.

Elemental estimat Pepet, ELEMENTAL!

Josep Farràs
Soci núm. 36

TRES TOMBS A SANT VICENÇ DE CASTELLET

L'Associació dels Amics del Tractor del Bages i a través d'en Nasi Torné, es va anar a sant Vicenç de Castellet el dia que aquest poble festejava Sant Antoni Abat i la passada dels Tres Tombs. A la plaça s'hi van exposar uns quants tractors. Per dinar es va fer una calçatada al pavelló de Castellgalí amb els socis assistents.

Josep Roca
soci núm. 44

PUJADA A VILADELLEVA

A l'octubre, com l'any passat, es va organitzar la pujada a Viladelleva. S'agraeix a en Jaume Tobella que és la persona de contacte i també és el que deixa la major part de tractors als socis assistents. Després de trobar-nos i fer petar la xerrada a can Cots de la Riera (Callús) vàrem emprendre la marxa cap a l'ermita fent parada i fonda a cal Magre per dinar. Va ser un dia molt complert i el temps també ens hi va acompanyar.

Josep Roca
soci núm. 44

EL LANZ DE LES UMBERTES

Fins a l'edat de 8 anys vaig viure a Les Umbertes. Les Umbertes és una casa de pagès de Moià que té 80 quarteres, gairebé totes dedicades al conreu de cereals.

Cap a l'any 1960, a casa meva van comprar un Lanz 38. La compra d'aquest tractor serveix per explicar una petita part de la història de la mecanització de la pagesia. Les Umbertes, l'any 44, era de les poques cases que ja estaven mecanitzades: havien comprat un Fordson de segona o tercera mà i una màquina de batre Angels núm.1. Tot junt va costar 44.000 pessetes.

El Fordson va venir de Saragossa dalt d'un camió i la màquina de batre, fabricada a Barcelona, va venir en tren fins a Balenyà i no sé com va arribar a casa, des d'allà. Aquesta compra es va poder fer en ajuntar-se quatre cases veïnes i, al cap d'uns anys, el meu pare va comprar la part dels altres veïns.

Al Fordson, no hi havia manera de fer-lo rutllar. Durant la temporada del batre, li havien de fer guàrdia durant tota la nit, perquè si s'estava més d'una hora parat, l'havien d'estiregassar enganxant-li els bous o les mules per a poder tornar-lo a engegar. A les cases en què anaven a batre, no hi havia cap més tractor. Això, a la llarga es va solucionar canviant-li el motor. També van muntar-li rodes de goma perquè, amb la màquina de batre, feien campanya fins i tot per altres pobles.

Per a llaurar, feien servir la mateixa arada que abans tibaven els animals i, per tal

de no partir-la pel mig, l'enganxaven al tractor amb una clàvia de fusta a fi que es trenqués abans que l'arada.

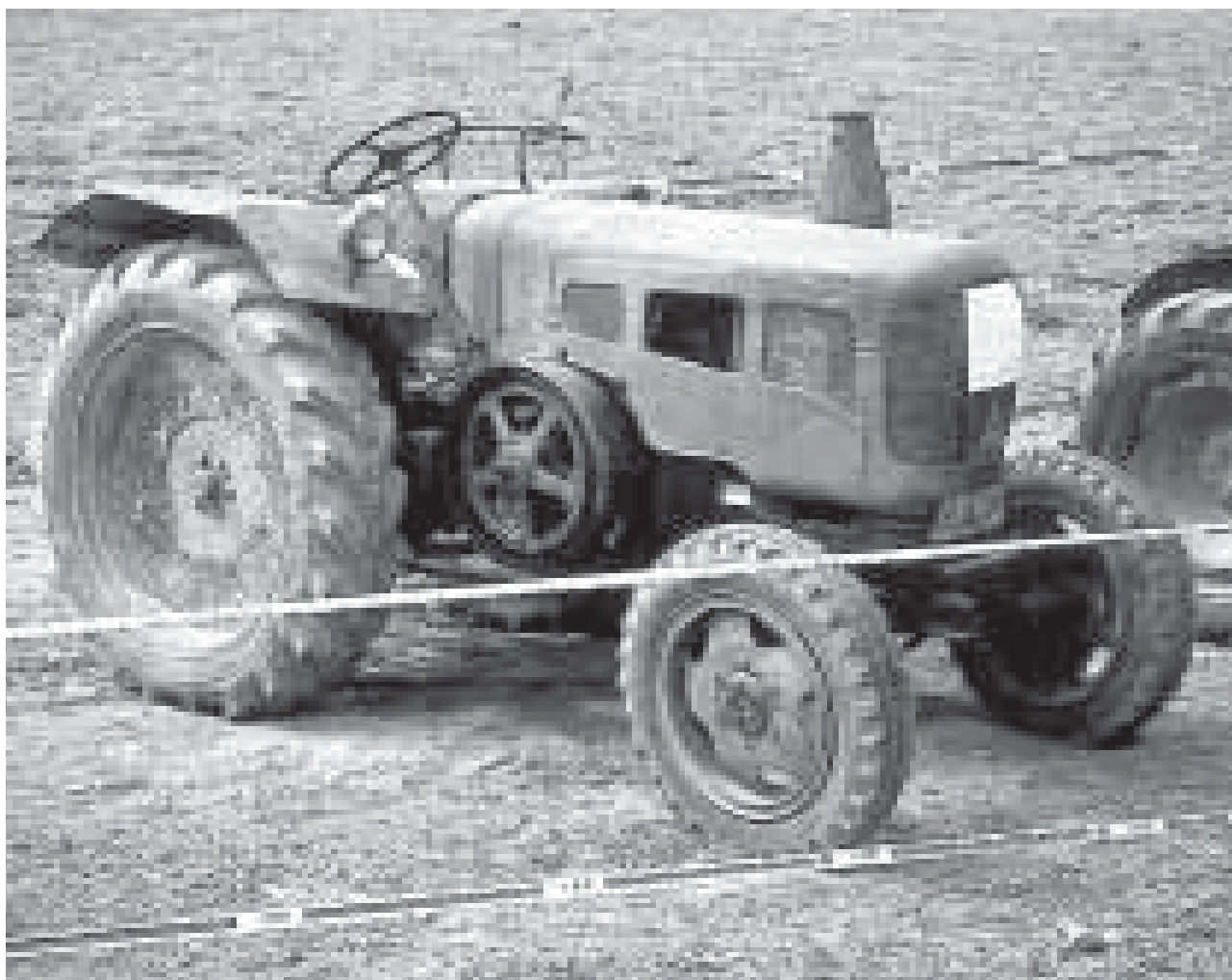
Però, tornem a parlar del Lanz. Valia 212.000 pessetes, i això eren molts calés. Va caldre demanar un préstec a amortitzar en 4 anys. Per aconseguir-lo, va fer falta l'aval de dues persones de reconeguda solvència econòmica

El meu avi no ho veia pas gens clar, que uns masovers com nosaltres ens gastéssim gairebé el que valia una casa en un tractor: l'any 1964 van comprar una casa bastant gran al poble per 225.000 ptes. El Lanz va ser un bon descans, treballava tot el dia sense cansar-se, llaurant amb unes arades de dos solcs fetes a Cal Quirze de Moià.

Quan vam marxar de pagès per anar a viure al poble, al Lanz encara se li va girar més feina. A més de fer la feina de Les Umbertes, el meu pare anava a jornal i les temporades que no hi havia feina a la terra treballava pels paletes del poble amb el tractor i un remolc i, moltes vegades, anava a Granollers a buscar pinso. Això suposava passar-s'hi tot el dia.

El Lanz va anar treballant fins que no va poder més i va quedar arraconat a casa durant molts anys. Un dia, vaig decidir restaurar-lo. Va ser una feina complicada a causa del mal estat en què es trobava però, només per la cara de satisfacció del meu pare, ja va valer la pena.

Josep Forcada
Soci núm. 115

Lanz 38. Fira 1996, abans de ser reparat

TRADICIÓ AGRÍCOLA A TXEQUIA

Fa uns anys, el món dels tractors antics va picar a casa meva. Vaig obrir la porta i els vaig convidar a passar. Des de llavors comparteixo moltes estones amb tractors, motors, eines i d'altres companys del sector.

Crec ser una persona oberta, encara que tinc les meves preferències, i intento combinar moltes activitats i coneixements, és per això que no vaig fer cap lleig als qui s'havien incorporat a la meua vida.

Una de les meves aficions és viatjar, activitat que faig regularment. Des de fa uns anys, els meus viatges incorporen una nova excursió facultativa: museu agrícola, museu de transport, acompanyat de la recerca d'informació a llibreries, antiquaris, biblioteques i/o particulars.

Encara que us podria parlar dels museus agrícoles de diferents països i en els que les experiències han estat diverses i molt interessants i algunes d'elles molt divertides (les meves millors pràctiques d'anglès han estat a les biblioteques) us parlaré de l'últim museu agrícola visitat, va ser a la ciutat de Praga.

El museu Nacional de l'Agricultura de Praga va ser fundat l'any 1981. Al llarg dels anys el museu ha estat en diferents punts de la ciutat; actualment està situat a un extrem de la ciutat de Praga anomenada Prague-Letná en un edifici amb un gran valor per l'arquitectura Txeca.

Els visitants poden veure diferents exposicions, algunes d'elles permanents i d'altres itinerants. Les exposicions permanents són : la producció d'aliments al llarg dels anys, col·lecció de maquinària agrícola. Les exposicions itinerants sempre tindran la relació amb l'agricultura però no sempre amb l'agricultura txeca sinó que estan oberts a la resta de països europeus.

L'exposició de maquinària agrícola presenta una col·lecció de tractors històrics restaurats i motors estàtics.

Entre els tractors que hi podem trobar originaris de Txèquia hi ha:

- Praga at bencina
- Skoda wt 28 bencina
- Svoboda 22 diesel
- Svoboda dk 12 diesel
- Skoda 32 diesel i bencina

També podem trobar els següents motors estàtics fabricats a Txèquia:

- L.Benz&comp bencina
- K&rjezêk bencina
- B.Novak bencina
- Slavia bencina
- Bratây Vesely bencina
- Skoda bencina

I com a motor més conegut: JG.Lorenz bencina

Elisabet Viladrich
Palau-Solità i Plegamans
Sòcia, núm. 63

Tractors exposats al
Museu Nacional de
l'agricultura

XI EXPOSICIÓ DE TRACTORS D'ÈPOCA A CASTELLBISBAL - 19 d'AGOST de 2007

Per onzè any consecutiu varem celebrar a Castellbisbal l'exposició de tractors d'època, com sempre hi varem reunir una trentena de tractors de diferents marques i models tots ells en perfecte estat original i en marxa.

El temps no ens va acompanyar gaire, ja que per primera vegada ens va ploure el diumenge. Tot i així varem poder fer la volta pel poble i engegada dels tractors.

També varem fer el dinar de germanor amb els expositors i socis de la Associació d'Amics dels Tractors d'Època del Bages.

Més tard varem rebre la visita de l'alcalde del poble que ens va fer entrega del tradicional "tractoret" en miniatura, per els expositors, i que ja és una peça de col·lecció, ja que cada any és diferent i se'n fan una sèrie limitada.

Com sempre vàrem comptar amb el suport del excel·lentíssim Ajuntament de Castellbisbal que sense la seva aportació seria impossible de dur a terme l'event.

També em d'agrair l'ajut d'empreses particulars que col·laboren:

Restaurant Cal Pupinet	Isidre Archs Excavacions
Banc Popular Castellbisbal	ADP Gestions
Catespan	Iranzo SA
Benzinera Castellbisbal SL	

Us esperem a la propera Exposició que tindrà lloc el dia 24 d'agost de 2008.

Marca: LANZ BULLDOG

Model: HL 12 Eisen-Bulldog

Pais Fabricació: Alemanya Mannheim

Any de Fabricació: 1921 a 1927

Cicle Motor: 2 Temps

Nº Cilindres i Cilindrada: UN 6220 cc (190x220 mm)

R.P.M. Màx. : 300-420

Combustible: Gas Oli

Potencia: 12 PS

Velocitats: Directe Motor (5,5 Km/h)

Pes: 1850 Kg.

Marca: CASE

Model: 20-40 HP

Any de Fabricació: 1916

Pais de Fabricacio: USA Racine Wisconsin

Cicle Motor: 4 temps

Nº Cilindres i cilindrada: Dos en Boxer 14.830 cc

R.P.M. Màx.: 475

Combustible: Benzina o Kerosè

Potencia: 20-40 HP

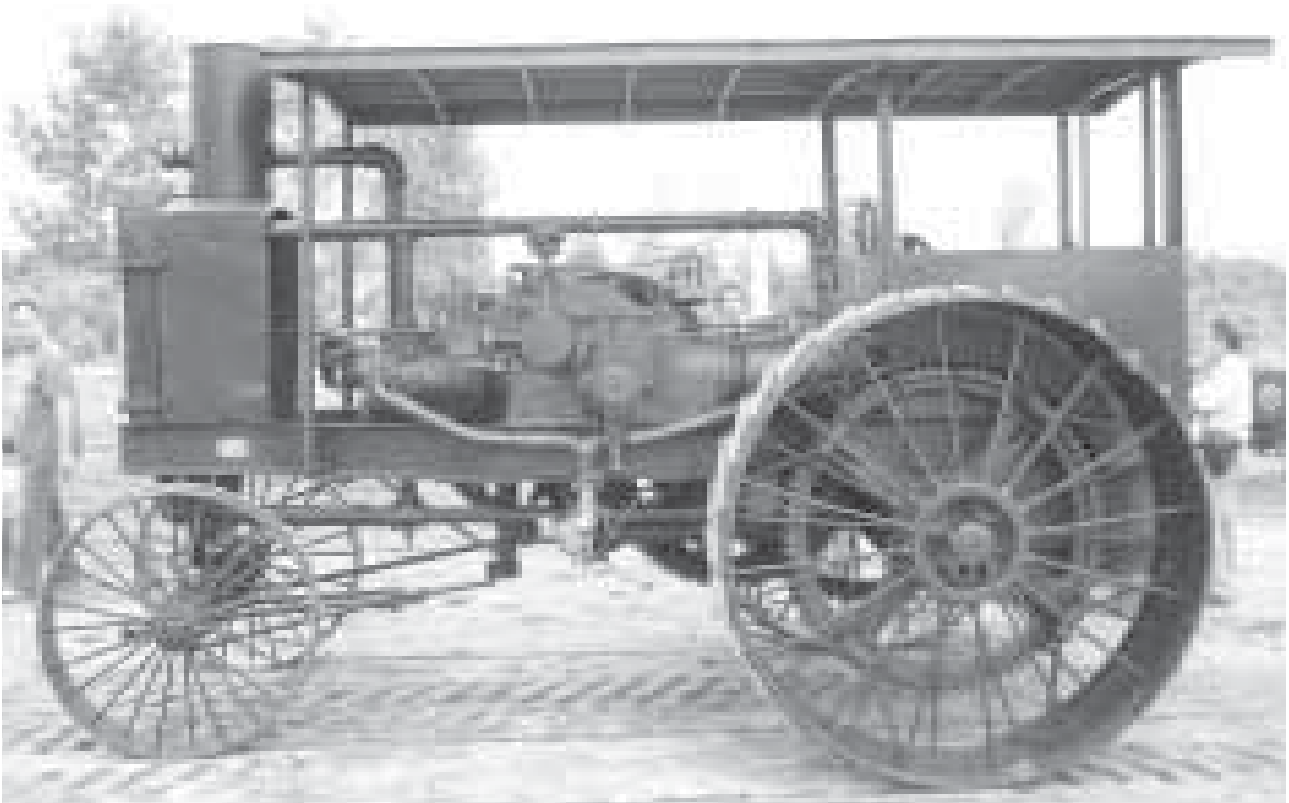
Velocitats: 2 + R

Pes:

MARC BOSCH
soci núm. 51

LANZ BULLDOG. Model: HL 12 Eisen-Bulldog

CASE. Model: 20-40 HP

HISTÒRIA DELS TRACTORS D'UN POBLE

Per molts lectors serà una història desconeguda pels noms que en ella apareixen, però segur que trobaran quelcom interessant en l'evolució dels tractors en el transcurs del temps en un Poble no massa gran.

ABANS DE 1936

Alguns veïns deien que existien tractors com locomotores de grans, que arrossegaven arades en "Castells" de terratinents i que alguna persona havia vist les seves demostracions. Tractors de rodes de ferro que s'utilitzaven només per arrossegar.

ANYS 1936-39

Un tractor de rodes de ferro va aparèixer en el poble durant la guerra civil, que probablement provenia d'un requisament (ja que ningú l'havia comprat) i el van aparcar a la entrada del poble. Un dia el van voler arrancar amb una maneta que portava, i per desgracia es va moure cap endavant i va matar a un tal Alejandro.

ANYS 1940

El primer tractor que va arribar al poble i s'hi va quedar va ser a "Casa Launa". Era un FORDSON, amb rodes de goma, comprat de segona mà i motor de petroli, conduït per un de "casa Castan" de Labata. En "El turo de la cabaña" en una pujada gairebé van bolcar per anar massa depresa i com que tenia els frens dolents van caure pel camí, però no va passar res, tant sols un ensurt. Va durar poc temps aquell tractor.

ANYS 1950

Antonio Ciria (Casa Franco).

Va comprar un tractor McCORMIC INTERNACIONAL (28 cv) de motor a benzina nou, batejat com "Cucaracho" pels criats, conduït per Antonio de Almunia, Félix Sanclemente en alguna ocasió, després per José Antonio Viñuales i per últim el seu germà Santiago.

Treballaven els camps de Bail i també els camps d'uns parents d'Ibieca (Ruiz y Alagón). Van tenir que adaptar alguns camins perquè fins ara només passaven cavalleries. Després d'uns quants anys el tractor se'l va quedar Félix.

ANYS 1955 (ANY 1957)

Bail va comprar un tractor nou.

Un tractor EBRO (44 cv), que avui encara es pot veure funcionar gràcies al seu nebot José Mª Olivan (no es dels més antics del Poble, però sí un dels que es va comprar nou).

ANYS 1960

Alejandro Javierre, Paco i Antonio Zamora van comprar un LANZ nou (matrícula HU3013). Van rompre la Liana, els Sasos de Panzano, Sandicuso i Sasamper (conreus de Panzano i Santa Cilia al peu de la Serra de Guara) i els van llaurar durant molts anys.

Es pot preguntar els veïns grans del Poble que donarien fe del soroll que feia aquell tractor i els cercles de fum blanc que sortia per la xemeneia de grans dimensions. Tenien un únic cilindre horitzontal, amb molta potència, llaurava amb una única arada, però no per això petita. Alejandro i Paco expliquen que gairebé no frenava i que s'aturava quan baixaves l'arada al terra. També expliquen que amb el moviment del cilindre horitzontal, el tractor es movia cap endavant i cap a endarrere.

Un dia, treballant en la Liana de Panzano cosexen, (en aquella època les cosexadors extreïen el gra a uns sacs que després es recollien del terra) el tractor amb el remolc carregat de sacs d'ordi va començar a moure's cap a el barranc, agafant cada vegada més velocitat. Gràcies a l'habilitat de Paco que va saltar sobre el tractor i va poder girar el volant per dirigir-lo cap a la pendent i aturar-lo.

ANY 1962

Es va fundar la "Cooperativa del Poble" registrada com GRUP SINDICAL o Societat Agrícola de transformació. Es deia popularment "La Cooperativa", però es va convertir finalment en

una Societat o Associació de veïns del Poble, per fer treballs comuns amb un tractor i una segadora.

Van compra un tractor BARREIROS (45 cv).

El seu primer conductor va ser Jesús Escario (pare), després Isidro Mateo, més tard Nicolas de Casabón i per últim José Ramón Liesa. Amb aquell tractor van llaurar moltes terres i durant mots anys.

El dia que es va estrenar aquell fantàstic tractor, tan esperat per tots, ho van fer amb una "arada de vertederas BACHES nº 2" (dos arades), en el camp de Fartura de Baltasar Cabrero. Expliquen que l'expectació va ser tanta, que tota la cooperativa, veïns i veïnes del poble van anar a veure el gran aconeteixement, sent l'emoció tan gran que en un dels solcs que feia, per provar la potència d'aquell fantàstic tractor, es van posar a sobre de l'arada unes quantes persones perquè es claves més al terra. Quan va arribar al final d'aquell solc el tractorista va aixecar l'arada i sense adonar-se les persones que anaven sobre l'arada van sortir mig volant i una mica emocionades. Gairebé s'han de lamentar víctimes, perquè aquest era de giravolt automàtic.

Mes tard es van comprar de giravolt semiautomàtic, els quals giraven a voluntat del conductor.

Els membres de aquesta Cooperativa (Societat) van ser catorze:

- Antonio Salas (casa Salas).
 - Baltasar Cabrero (casa Cabrero).
 - Demetrio Liesa (casa las Eras).
 - Isidro Mateo (casa Isidro).
 - Jesús Escario (casa Escaro).
 - *Jesús Martínez (casa Berdiel).
 - José Consejo (casa Sastre).
 - *Juan Peira (casa Tejedor).
 - Lorenzo Ascaso (casa Felipe).
 - Martín de la Fuente (casa la Fuente).
 - Nicolás de Casbón (casa Casabón).
 - Pepe Matías (casa Matías).
 - Úrbez Liesa (casa Fernando).
 - Víctor Escario (casa Blas).
- (*Van formar part de aquesta Cooperativa més tard)

ANY 1965

Jesús Val va comprar un EBRO (48cv) (matrícula HU 6312) i Félix Sanclemente un EBRO (55cv) nous.

Va començar la gran plaga dels EBROS, que avui en dia encara se'n poden veure molts i són molt apreciats (el SEAT 600 dels tractors).

Félix va llaurar molts anys els camps arrendats de casa Franco.

Jesús va llaurar moltes hores per ell, per el seu germà de Loscertales, i per molts veïns del Poble, va rompre terres, va segar civada arrossegant la màquina del ases, va embalar palla, va segar herba, de tot una mica, en resum va ser l'ase incansable que més hores li va durar.

En certa ocasió Félix, Santiago i Jesús, venien de recollir sorra del riu Guatizalema, de concejada per construir el "Dipòsit d'aigua" (la Copa), creuant el pont de Sipán a Jesús el remolc li va empentar (la sorra pesa molt a l'estar mullada i els tractors de l'època pesaven molt poc i no retenien gairebé res). Al trepitjar els frens, una roda li va respondre més que l'altra, el tractor es va creuar i sense poder dominar la situació va anar a parar a una protecció del pont. I justament el tractor va parar al mateix temps que aquella protecció va caure al riu. Anant de Sipán a Loscertales, al costat dret del pont, al principi, encara es pot veure el forat sense reposar, el que li va salvar la vida a Jesús fa més de trenta-cinc anys.

ANYS 1970

José Ramón Liesa va comprar un BARREIROS (65cv) (matrícula HU 5033) seminou.

I tenia el volant descentrat respecte el eix longitudinal central del tractor.

En aquella època era un tractor famós, el que més ràpid llaurava i amb més profunditat. I tenia potencia, rodes amples i un motor molt fort. Però tenia un inconvenient, que pesava molt i no disposava de direcció assistida, així que les maniobres eren molt dures, però les solucionava el conductor amb un gran esforç de braços.

Alejandro i Paco Zamora van comprar un FORD (65cv), més tard li van col·locar la cabina amb porta, tota una novetat, ja que les que s'havien vist fins ara s'entrava per darrere i no estaven tancades.

ANY 1973

Santiago Viñuales de casa Bielsa va canviar un EBRO (48cv) i va comprar un JOHN DEERE (65cv).

Un tractor molt equilibrat de pes i potencia, molt manejable i sobre tot amb una direcció hidràulica envejable, molt poc radi de gir i uns frens hidràulics també eficaços.

Francisco Omiste de Banastas, el gendre d'Antonio Ciria (casa Franco) que venia a llaurar les terres del sogre amb un EBRO 160 (65cv), de seguida va portar un JOHN DEERE 3130 (90cv), sis cilindres de motor, un tractor gran, ràpid, amb potencia. Llaurava amb un bisurc que voltava automàticament amb un sistema hidràulic. Per els que hem tirat de la palanca per voltar les "vertederes" (operació perillosa i delicada, ja que podia trencar-te un braç o el puny si no tenies precaució i pràctica), allò era un invent extraordinari.

ANYS 1980

En aquesta època tothom va comprar un tractor nou o seminou:

Jose Bail un JOHN DEERE 3230 (70cv) nou.

Benito Javierre un JOHN DEERE 717(55cv) seminou.

Desiderio Torres(casa Puertotas) un EBRO(48cv)seminouamb pala.

Domingo Garasa (casa Puértolas) un EBRO (48 cv) seminou.

Félix Sanclemente un EBRO (55 cv) seminou.

Isidro Mateo un EBRO 160 (65 cv) seminou.

Javier Javierre un JOHN DEERE 3130 (90 cv) nou i amb cabina totalment de vidre. Jesús Escario va canviar un MASSEY FERGUSON 285 (75 cv) que havia comprat nou per un JOHN DEERE 3340 (110 cv) nou, doble tracció i cabina integrada amb aire condicionat i un JOHN DEERE 3135 (90 cv) seminou.

José Mª Cabrero un EBRO (55 cv) seminou, que després va passar al seu gendre José Antonio Zamora.

José Mª Oliván va heretar i encara conserva el tractor del seu oncle José Bail, un EBRO (44cv).

José Ramón Liesa va canviar el BARREIROS per un MASSEY FERGUSON 178 (75cv) nou, el mateix dia que Jesús Val va jubilar el EBRO per un altre MASSEY FERGUSON 178 (75cv) nou. José Ramón després va tenir un LAMBORGHINI 904 seminou, doble tracció i un EBRO 684 seminou, tots a la vegada. També va adquirir una retroexcavadora amb molt poques hores de treball.

Jesús Val va vendre el MASSEY FERGUSON 178 (75cv) i va estrenar un JOHN DEERE 2140 (80 cv) nou.

Julián y José Mª Ferrando (casa el Correo) un FORDSON Major (44cv) seminou.

Mariano Cabrero (casa Cosme) un EBRO 160 (65cv) seminou.

Rufino Gil (casa la Fuente) un BARREIROS (45cv) seminou, com el de "la Cooperativa", i després d'uns anys un EBRO 160 (65cv) seminou.

Victor Escario (casa Blas) un BARREIROS (40cv) seminou, petit.

ANYS 1990

Saturnino Gracia un EBRO (55cv) seminou.

Santiago Viñuales (casa Bielsa) un John DEERE 2650 (90cv) nou, doble tracció.

Ramón Laguna (casa Carrusco), un MASSEY FERGUSON 135 (40cv) seminou.

Nicolás Casabón va comprar un FIAT (40cv) seminou, que més tard va canviar per un EBRO (55cv) seminou.

José Antonio Viñuales (casa Bielsa) un SAME DRAGO (130cv) seminou, doble tracció.

José Mª Val un JOHN DEERE 6310 (100cv) nou, doble tracció i perfil baix amb pala y un JOHN DEERE 2135 (65cv) seminou.

José Ramón Liesa con su hijo Álvaro van canviar l'EBRO 684 i el LAMBORGHINI per un JOHN DEERE 6400 (100cv) nou, i fa poc han canviat un FIAT de doble tracció comprat a Paco Bescós de Labata per un JOHN DEERE 7710 (170cv) nou. Els dos de doble tracció, i tecnologia puntera d'última generació.

Francisco Omiste de Banastás (casa Franco) ha comprat un JOHN DEERE 8100 (185cv) nou.

El poble del que parla aquest article és AGUAS, un poble de menys de mil hectàrees i amb uns 30 tractors funcionant actualment (poques hectàrees per tants tractors).

Nota: Agraeixo a Jesús Val, Paco Zamora, Alejandro Javierre, José Ramón Liesa, Jesús Escario (padre), Clemente Pertusa, Pedro Cabrero, Mariano Cabrero, Mariano Cabrero les estones que han dedicat a explicar-me moments de la historia i anècdotes que jo desconeixia , i a totes les persones que d'alguna manera han col·laborat i facilitat dades per aquest article.

Rafael Val
Soci núm. 74

EL TRACTOR PAMPA (el Lanz Argentí)

L'Argentina és un gran país, en tots els sentits, tant per la seva superfície, com per les seves immenses possibilitats de desenvolupament i a la vegada desconegut per molts.

El sector primari, que és el que ens interessa en aquest cas, té una superfície agrícola de 170 milions d'hectàrees, d'antuvi ha sigut la principal riquesa del país. Als anys 20 del segle passat la seva potència econòmica era equiparable a França, també hem de tenir en compte que la superfície del país és vuit vegades la d'Espanya, amb una població similar.

Quan va començar la mecanització del camp, a principis del segle XX, fou un dels principals països importadors de maquinària agrícola, primer de vapor, i després, tractors. Com a mostra l'any 1929 importà, dels Estats Units, 2194 tractors John Deere del model D.

Corria l'any 1948 amb el país governat pel general Juan Domingo Perón (el cap d'estat més popular de l'Argentina al segle XX) en un discurs patriota a la inauguració d'un monument al pagès a Esperanza (província de Santa Fe), parlava de les difícils relacions amb els Estats Units i afirmà que a partir d'aquell moment no els hi vendria més oli de llinosa (els americans l'importaven en grans quantitats per pintar les seves cases de fusta) que si volien pintar les seves cases les haurien de portar a l'Argentina. També digué que no necessitaven res dels Estats Units (el principal proveïdor de tractors) i que en tres mesos estaria llest, i funcionant, un tractor de fabricació totalment nacional.

Es posaren mans a l'obra, un grup d'experts va recórrer la Ruta número 9, que va de Buenos Aires a Córdoba i travessa la Pampa (la zona agrícola més rica del país) i anaren preguntant a les explotacions agrícoles quin era el tractor que millor funcionava, i a la vegada

fos fàcil de copiar, el guanyador va ser el Lanz Bulldog.

Al acabar l'enquesta ja quasi havien passat els tres mesos, van importar dos Lanz Bulldog de l'Uruguai, un va ser desmuntat dins d'una nau del IAME (Indústrias Aeronáuticas y Mecanizadas del Estado) i foren convocats tots els industrials amb possibilitats de fabricar alguna peça, se'ls hi oferí maquinària, eines, i material per fer-ho.

Al segon Lanz se li va canviar el frontal, l'únic lloc on hi havia la marca Lanz Bulldog per un fos i mecanitzat que deia PAMPA-IAME, Indústria Argentina envoltat per un engranatge travessat per dues ales. El color blau va ser canviat pel taronja i s'envià a Buenos Aires, on va estar funcionant sota l'Obelisco, monument de l'avinguda 25 de Julio, la més ampla del món, amb una bandera argentina al costat. El famós lema "Perón cumple" es mantenia.

L'inici, però, de la producció en sèrie va ser el 7 d'octubre de 1952, a Ferreira, província Córdoba, i el darrer va sortir l'any 1963.

Fins al 1955 el frontal portava "IAME," i a partir d'aquest any, a raó del cop d'Estat, per DINFIA (Dirección Nacional de Fabricaciones e Investigaciones Aeronáuticas).

El Lanz Bulldog copiat era el D-9506, però amb el règim pujat a 750rpm, se'n fabricaren dues sèries, la primera TO-1 de 55HP, i una segona TO-2 de 60HP.

Com el Lanz, porta bugia i vibrador per engegar-lo amb gasolina, encara que el normal era fer-ho amb bufador de querosè. Una petita sèrie es fabricà amb rodes de ferro. Com a opció hi havia el motor de posta en marxa elèctric.

En vuit anys se'n fabricaren 3760, d'una gran qualitat i no desmereixien els Lanz Bulldog originals. Darrerament alguns han estat exportats a Europa i estan en mans de col·leccionistes europeus,

Savador Giró Escarrà, soci núm.84

FIRA-MERCAT MOIÀ 2007

Com ja és habitual, el tercer cap de setmana de setembre és la Fira-Mercat de Moià.

Com cada any estem ubicats davant del pavelló poliesportiu, al costat del cobert del bestiar. Aquesta fira dura el cap de setmana podent així disfrutar tot el que es pot de les màquines. La cronologia del temps va des de l'arribada dels tractors al llarg del matí del dissabte fins que al migdia es posa la corda i queden tots exposats. A la tarda ja havia algú que engegava el tractor. Un aficionat de Moià, que no és soci, va fer un espectacle d'acrobàcies amb el seu tractor que va tenir molta expectació. El diumenge al matí i després de fer un bon esmorzar, es varen començar a engegar tractors per a fer la volta pel poble. Aquests són moments molt intensos ja que gairebé tots els tractors van sortir dels 52 tractors que estaven exposats. N'hi havia algun que costava d'engegar, l'olor del fum, la gent que està per allà al mig... Al migdia, per dinar hi havia arrossada popular. A la tarda es va continuar la feina encetada al matí per la colla d'en Nasi Torné dels Barreiros amb la trigella d'anar movent terra al capdevall del camp. També es va provar d'estirar un camió dúmper carregat de terra, tant amb tractors antics com nous.

Penso que va ser una fira bastant complerta i atractiva encara que aquest any 2008, l'ajuntament vol canviar moltes coses i perilla l'exposició de ferros vells. Els aficionats del poble, tant tractors com motos i cotxes, estem parlant de fer alguna cosa per substituir la fira actual.

Josep Roca, soci núm. 44

Fira Mercat Moià, 2007

61a FIRA DE LA PURÍSSIMA SANT BOI DE LLOBREGAT 2007

Aquesta Fira representa l'activitat econòmica i social de la ciutat i de la comarca.

La fira de la Puríssima de Sant Boi s'ha consolidat com una gran fira multi-sectorial, tant comercial com cultural. La gent pot trobar espais de tot tipus contant com no, amb els nostres tractors, que representen pel visitant una importat zona museística, on també les verdures i fruites són clarament el fruit del treball dels pagesos que ajudats amb la tècnica obtenen aquests valuosos productes.

Un nou emplaçament per la quinzena de tractors al costat de les termes romanes del municipi. Aquestes son del segle II dc, una època d'esplendor del municipi. Les restes van ser descobertes l'any 1953, i la Diputació de Barcelona s'ha encarregat de protegir-les. Les restes poden ser visitades.

Per mes informació www.museusantboi.org

A la mostra, varem poder veure diferents models de tractors, de rodes de cadenes, petits i grans, models com un tractor de cadenes Bristol ,diferents Lanz o un tractor Centaur molt curiós. Cal donar gràcies, per poder realitzar aquesta mostra, a l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat i a la Empresa Vidua de Lauro Clariana, juntament amb els nostres socis col.laboradors.

Ignasi Torné Mohedano
Soci núm. 78

61a Fira de la Puríssima Sant Boi de Llobregat 2007

FAMAE

Per segon any consecutiu, FAMAE, Federació de Associacions de Maquinària Agrícola d'Època, ha tingut disponible un estand a FIMA 2008, a on tots els restauradors, que pertanyien a les Associacions, va ser un punt de trobada. Cal anomenar especialment al sr. Josep Sagués que va tenir prou resistència com per estar present durant tots els dies del certamen, i amb la col.laboració d'Ignasi Torné, en el que es refereix a la instal.lació.

Cal remarcar dos aconteixements: la trobada europees de Clubs de Tractors d'època i la presentació de AQUAGRÀRIA, futur museu de Ejea de los Caballeros, presentat per l'Associació Cultural Etnològica dels Oficis Perduts, entitat que forma part FAMAE, i va rebre un important recolzament de la Exma. Diputació Provincial de Saragossa. El Museu serà inaugurat en un breu espai de temps, en un ampli local d'uns 2000m², en la mateixa ciutat d'Ejea.

Pel segon aconteixement a remarcar, és que aconseguir atreure l'interès dels cinc Clubs d'Europa, que han estat representats, ha sigut, des del nostre punt de vista, molt significatiu i que suposa l'interès demostrat en aquest acte, que desitgen col.laborar amb nosaltres, si FAMAE, d'acord amb la Fira de Saragossa, prenen la desició de crear la futura Federació de Clubs Europeus, ajudant-nos a la captació de la majoria del resta de Clubs existents.

L'ajuda entre nosaltres està assegurada, però fa falta més participació, per tal d'aconseguir objectius per al sector restaurador, que no serien possibles si estem en minoria.

Dit amb altres paraules, necessitem ser importants, des del punt de vista la unitat d'acció, per reivindicar les nostres necessitats fins a on sigui necessari, incluint la Comunitat Europea, si fes falta. Hem de pensar que el Club HMT, que organitza el 'Historich Festival' de Panningen, té més de 4.000 socis, i va ser present a la FIMA 2008 Mr.Gerard Willem, directiu, responsable de la revista que public HMT, Historich Motorem Traktoren, Holanda.

La Federació FAMAE, està constituïda per nou associacions, interconnectades a través del Bol. trimestral NEWS, butlletí que es rebut puntualment en el domicili dels 500 associats que formen part, de manera que lentament, anem creixent i és d'esperar que la nostra veu tindrà la suficient

credibilitat com perquè convidi a participar a nous associats, entusiastes de la restauració, incorporant-se a les Associacions dels seus territoris. Solsament així, ampliant la participació, estarem en el camí de poder ser escoltats i atesos en les nostres necessitats com a col·lectiu.

Juan Artigas Campás, coordinador FAMA
soci núm. 109

FIRA A PIERA

La Fira de SANT CRIST de Piera es va celebrar els dies 19 i 20 d'abril. Abans es celebrava el dia 28 però per no coincidir amb la fira de Martorell es va decidir adelantar una setmana.

Aquest any es va realitzar el canvi d'un tractor LANZ BULLDOG de 60cv per un McCORMICK DEERING 10-20 de rodes de ferro, que fou cedit a l'Ajuntament per exposar-lo en una rotonda com a símbol dels pagesos de Piera.

L'Ajuntament va demanar que l'ensenyéssim a la fira, acompanyat d'altres tractores que tenim els pagesos de Piera, socis d'AMICS DEL TRACTOR D'ÈPOCA DEL BAGES. Es van poder veure:

- un Lanz Bulldog de 65 cv
- un Sole dièsel de 15 cv
- un McCormick Internacional Farmall Cub

La fira va ser inaugurada per la consellera Montserrat Tura, que tenia pressa perquè tenia de marxar a un dinar a la província de Tarragona. Nosaltres teníem el LANZ en marxa i al passar la comitiva, la sra Tura va voler pujar al tractor (recordant així la seva infantesa quan pujava dalt del tractor amb el seu pare) i així, trencant el protocol, em va agafar de la ma i em va portar a la part del darrere del tractor per tal que l'ajudés a pujar.

Tots vàrem quedar parats per la valentia i tenacitat que va tenir la sra. Tura per saltar-se el protocol i enfilem-se al tractor.

Adrià Ortiz, soci núm. 124

COMPRA I VENDA

Els anuncis són gratuïts pels socis. Podeu trucar a 93 873 18 62 - 93 830 01 90

Venc: McCormick 10/20 rodes de ferro - FORDSON 10/20- JOHN DEERE models B-D-R - LANZ models 16,17,22,28,30,35,38,40,45,55,60 i 65 cv. - BARREIROS-545 - LANDINI velite 35- PORCHE junior 1 cil. - SOLE dièsel i cil. -GRAN VARIETAT DE MOTORS ANTICS. Peces de recanvi Lanz

Compro: Llantes davant LANZ 65cv.

Josepsagues@yahoo.es - tel. 93 873 85 22

Canvio: premsa d'aufals, FERGUSON - RENAULT 72 - HERMAN LANZ - HOLDER

Una ventadora gran i una ventadora petita

Tel. 973 43 20 82

Venc: recanvi FAHR D 133N - recanvi FAHR D 270 H - recanvi DEUTZ F4L 514

Compro: FAHR D 60L - FAHR D 540 - FAHR D-88

Tel. 93 830 01 90

estervico@moià.net

Venc: Hidràulic ROQUET nº 2 complet com nou - Llantes 15x30 9 forats centre 150 - Bombes d'aigua MERCEDES - Desguàs motor PERKINS 4 cil. MF 35 - Volant d'inència LANZ 30 - Radiador LANZ 30 - radisdor SOLÉ (nou) - Radiador STEYR 180 (per arreglar) - MOTORS d'arranque varis models - Discs diembrague nous - Jocs d'aros BARREIROS i FIAT - Filtres d'oli i gas-oil variats - Jocs juntes JOHN DEERE, EBRO i BARREIROS - Tractor SOLÉ 2 cil. per desguàs - Tractor MF 832 a reconstruir - Tractor MAN 2 cil. a reconstruir - tractor STEYR 180 a reconstruir - motor STEYR 180 canvi i diferencial - Tractor FORDSON 10-20 rodes de ferro a reconstruir - tractor DEERING rodes de ferro per exposar o reconstruir - Gavelladora OLIMPIC com nova.

Busco: Carburador FORDSON irlandès 10-20 o peces sueltas,etc. - bomba , injectors i canyes, tapes balencins del EICHER PUMA

Tel. 93 771 44 00

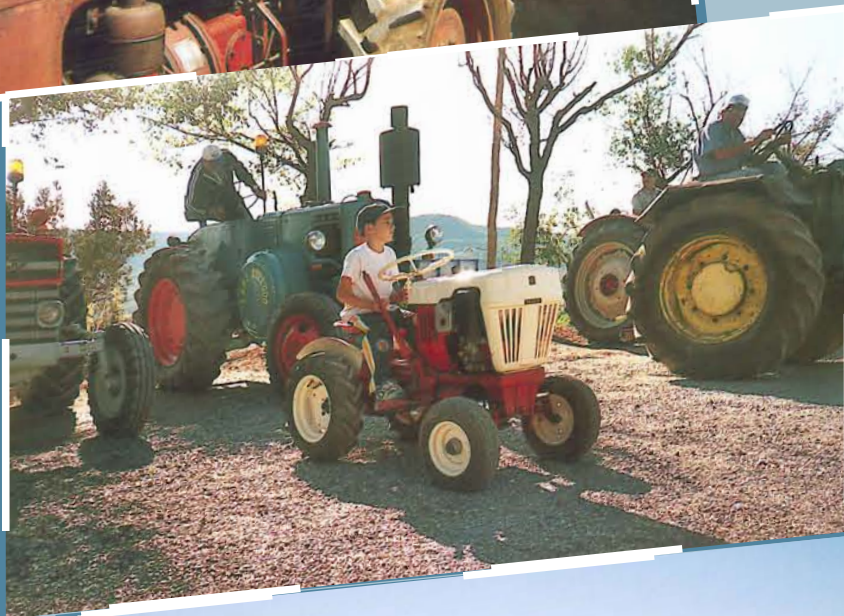
Venc: MAN en restauració - VIERZON 201 - HANNOMAG restaurat- NUFFIEL 342 per restaurar - STYER 288 en funcionament - HANNOMAG 438 per restaurar - OLIVER - LABOREUR - FORDSON- FERGUSON - Màquina AJURIA model 0 amb dos jocs de rodes de goma i de ferro - màquina de batre AVELLANA rodes de ferro, model molt antic- Segadores, lligadores i agavilladores de les primeres - Hetnificador amb rodes de ferro - un rampí normal i el de decàrrega lateral també amb rodes de ferro - Recanvis de LANZ nous i vells - aros nous per estrenar de FORDSON

Tel. 93 873 18 62

Venda: TRACTORS: AUSTIN 10-20 Any 1924 - ALLIS CHALMERS 20/35 Any 1925 - AVERY 20-50 any 1917 - BARREIROS R-550 B any 1968 - BUCK DZ 30 Any 1954 - CASE 65 C - CASE 20-45 - CASE L Any 1925 - DEERING D10-20 Any 1923 - DEUTZ F1L/514 Any 1953 - EICHER ED 16 Any 1983 - FORD F 10-20 any 1924 - FORD 9600T any 1975- FORD DEXTA any 1962 - HSCS G35 any 1928 - HART PARR 18-36 any 1924 - JOHN DEERE D any 1925 - JOHN DEERE D any 1930 - LANDINI Velite 30 any 1935- LANZ 35 any 1936 - LANZ 30 any 1965 - LANZ 22cv - LANZ 25cv - LANZ 16 cv any 1948 - MASSEY HARRYS 25 any 1925 - MASSEY HARRYS PONY any 1950 - McCORMIC D217 any 1952 - PORCHE JUNIOR any 1965 - RUMELY X 25-40 any 1917 - RUSSELL STEAM Any 1900 - TITAN 10-20A - TWIN CITY 21-32 any 1924 - VOLVO BM 36 any 1958 - GRAN VARIETAT DE MOTORS ANTICS DE COL·LECCIÓ

Telèfon 972 46 10 72

L'afició comença de petits

2a parada de la pujada a Ferrarons

L'Honorable Consellera, Montserrat Tura, a dalt un LANZ 65